

Tidpunkt:

Torsdag den 21 september 2017, kl. 16.45 – 16.55

Plats:

Hantverkargatan 2F, plan 2, Insikten

Närvarande:

Se bilaga

Justerat:

§§ 1-5, 24

Den 2017

Lotta Edholm
Mötesordförande

Ingegerd Akselsson Le Douaron
Ledamot

Johan Adolfsson
Sekreterare

Tidpunkt:

Torsdag den 21 september 2017, kl. 16.45 – 16.55

Plats:

Hantverkargatan 2F, plan 2, Insikten

Närvarande:

Se bilaga

Justerat:

§§ 6-23

Den 21 september 2017

Lotta Edholm
Mötesordförande

Ingegerd Akselsson Le Douaron
Ledamot

Johan Adolfsson
Sekreterare

§ 1**Val av justerare och dag för justering****Beslut**

Mötesordföranden Lotta Edholm (L) och ledamoten Ingegerd Akselsson Le Douaron (MP) utsågs att justera protokollet från dagens sammanträde. Justering av protokoll ska ske senast torsdagen den 5 oktober 2017.

§ 2**Anmälan av protokoll från utbildningsnämndens
sammanträde den 24 augusti 2017****Beslut**

Anmälan av protokollet från utbildningsnämndens sammanträde den 24 augusti 2017, som blivit vederbörligen justerat, godkänns.

§ 3**Anmälan av protokoll från utbildningsnämndens
förvaltningsgrupp den 12 september 2017.****Beslut**

Anmälan av protokoll från utbildningsförvaltningens
förvaltningsgrupp den 12 september 2017, som blivit
vederbörligen justerat, anmäls och läggs till handlingarna.

§ 4**Anmälan av beslut från kommunfullmäktige och
kommunstyrelsen inom nämndens verksamhetsområden**

Beslut från kommunfullmäktige och kommunstyrelsen inom utbildningsnämndens verksamhetsområde anmäldes.

Beslut

Anmälan läggs till handlingarna.

§ 5**Anmälan av delegationsbeslut, inkomna handlingar m.m.**

Delegationsbeslut till och med den 6 september 2017 från:

Förvaltningschefen

Förskoleavdelningen

Grundskoleavdelningen

Gymnasieavdelningen

Avdelningen för samordning och utveckling

Avdelningen för ekonomi och styrning

Avdelningen för personal- och kompetensförsörjning

Avdelningen för uppdrag kring lärande och elevhälsa

Beslut

Anmälan godkänns och läggs till handlingarna.

§ 6**Tertialrapport Tertial 2 2017 för Utbildningsnämnden****Beslut**

1. Tertialrapport 2 2017 med delårsbokslut per den 31 augusti godkänns. Rapporten överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Utbildningsnämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner omslutningsförändringar om 109,7 mnkr.
3. Utbildningsnämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner föreslagen justering av investeringsbudgeten om 10,0 mnkr.
4. Utbildningsnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering om 0,3 mnkr för omstrukturering av lokaler, i enlighet med avsnitt Medel för lokaländamål.
5. Utbildningsnämnden fastställer handlingsplan mot våldsbejakande extremism, bilaga 5.
6. Ersättning till skolorna för uthyrning av idrottssal med kodlås till nolltaxeföreningar ökar till 100 kr per timme.
7. Ersättning till skolorna för uthyrning av idrottssal utan kodlås till nolltaxeföreningar ökar till 200 kr per timme. Har skolan inte vaktmästare på plats under uthyrningen ersätts skolan med 100 kr per timme.
8. Ersättningsnivåerna ovan i beslutspunkterna 6 och 7 gäller retroaktivt från och med den 1 januari 2017.
9. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 14 februari 2017, dnr 1.2.2-6419/2017.

Tertialrapporterna med helårsprognoser är en del av den löpande uppföljningen och baseras i huvudsak på prognostiserade avvikelser mot budget och verksamhetsmål. Rapporteringen ger en samlad bild av budgethållning, effektivitet och kvalitet i relation till beslutade mål.

Utbildningsförvaltningen bedömer att nämnden i huvudsak kommer att uppnå angivna mål och i hög grad bidra till att kommunfullmäktiges mål för stadens verksamheter uppnås. De i verksamhetsplanen angivna uppdragen och aktiviteterna genomförs som planerat och en mängd insatser pågår, som anknyter till nämndens prioriterade områden.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med övriga avdelningar.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Tertialrapport 2 2017 med delårsbokslut per den 31 augusti godkänns. Rapporten överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Utbildningsnämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner omslutningsförändringar om 109,7 mnkr.
3. Utbildningsnämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner föreslagen justering av investeringsbudgeten om 10,0 mnkr.
4. Utbildningsnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering om 0,3 mnkr för omstrukturering av lokaler, i enlighet med avsnitt Medel för lokaländamål.
5. Utbildningsnämnden fastställer handlingsplan mot våldsbejakande extremism, bilaga 5.
6. Ersättning till skolorna för uthyrning av idrottssal med kodlås till nolltaxeföreningar ökar till 100 kr per timme.
7. Ersättning till skolorna för uthyrning av idrottssal utan kodlås till nolltaxeföreningar ökar till 200 kr per timme. Har skolan inte vaktmästare på plats under uthyrningen ersätts skolan med 100 kr per timme.
8. Ersättningsnivåerna ovan i beslutspunkterna 6 och 7 gäller retroaktivt från och med den 1 januari 2017.
9. Beslutet justeras omedelbart.

Yrkande

Ledamoten Ingegerd Akselsson Le Douaron (MP) yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Vice ordföranden Lotta Edholm (L) och ledamoten Cecilia Brinck (M) yrkade på återremiss av ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandet om återremiss mot avslag och fann att nämnden avslagit yrkandet om återremiss.

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med ledamoten Ingegerd Akselsson Le Douarons yrkande.

I den slutliga omröstningen meddelade vice ordförande Lotta Edholm m.fl. (L) och ledamoten Cecilia Brinck m.fl. (M) att de avstod från att rösta, med hänvisning till deras yrkande om återremiss.

Reservation

Cecilia Brinck m.fl. (M) och Lotta Edholm m.fl. (L) reserverade sig mot nämndens beslut avseende beslutet om återremiss och anförde följande:

Utbildningsnämnden beslutar följande.

Att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut.

Att handlingsplan mot våldsbejakande extremism enligt bilaga 5 till tertialrapporten återremitteras för vidare beredning i enlighet med vad som anförs nedan.

Att därutöver anföra följande:

Den ekonomiska situationen

Den ekonomiska prognosen för både grundskolor och gymnasieskolor i egen regi är kraftigt försämrad jämfört med tertialrapport 1. Totalt 53 grundskolor, nära hälften av alla kommunala grundskolor i Stockholm, går just nu med underskott. För hela 48 grundskolor som är resultatenheter har ekonomin försämrats jämfört med situationen i maj, det vill säga det som redovisades i Tertialrapport 1. 18 gymnasieskolor, det vill säga ungefär 70 procent av de kommunala gymnasieskolor, går med underskott. Totalt har underskottet i grundskolan ökat med 19,4 miljoner (36 procent) jämfört med maj till 73,3 miljoner, och underskottet i gymnasiet har ökat med 14,7 miljoner (22 procent) till 82,3 miljoner.

Anledningen förefaller fortfarande vara det som angavs i Tertialrapport 1 *”Orsaken till skolornas underskott är framförallt att höjningen för skolpengen inte motsvarar den förväntade löneökningen och skolorna har inte hunnit anpassa sina kostnader efter detta.”*, även om det nu formuleras som *”Huvudorsaken till underskotten är att skolorna inte har anpassat sina organisationer efter sina intäkter.”* i Tertialrapport 2.

De 48 skolor som är egna resultatenheter som prognosticeras gå med underskott under 2017 ombads redan under våren inkomma med åtgärdsplaner. Dessa åtgärdsplaner kommer rimligtvis innehålla nedskärningar i lärartjänster – och redan nu har skolor börjat vakans ställa lärartjänster. Konsekvenserna kommer att bli stora för både elever och andra lärare som får bära en större arbetsbörda. Åtgärderna kommer också slå till fullt ut under 2018, vilket innebär att vi inte ens sett början på nedskärningarna. Anledningen är fortsatt att årets höjning av skolpengen är alldeles för låg i relation till lärarlönerna. 2017 års budget för utbildningsnämnden innebär de lägsta påslagen per elev på 12 år och detta kommer avspeglas i skolornas verksamhet i flera år framöver.

Skolornas resultatfonder är inte avsedda för att täcka permanenta budgetnedskärningar, och vi kan redan nu se att 15 skolor prognosticeras ha negativa resultatfonder när de går in i 2018. Man kan inte skära ner anslagen utan förberedelser under ett budgetår och tro att skolorna har något annat att spara på än lärartjänster. Det går dessutom inte för skolorna att avsluta dessa tjänster snabbt, tack och lov, vilket är anledningen till att man inte kommer till bukt med underskotten. Kontentan är att den lågt satta budgeten för verksamhetsåret 2017 på ett enkelt förutsägbart sätt lett till den dåliga ekonomin för grund- och gymnasieskola, och riskerar att leda till att lärartätheten minskar.

Betygsresultaten

Betygsresultaten i årskurs 9 ökar jämfört med 2016, men man ska komma ihåg att resultaten 2016 var historiskt låga. Det är allvarligt att 15,2 procent av stadens grundskoleelever inte går ut årskurs 9 med gymnasiebehörighet, och att 21,7 procent av eleverna inte uppnår kunskapskraven i alla ämnen. Vi ser stora skillnader i resultat mellan skolor med olika socioekonomiska förutsättningar. Resultaten sjunker nu också på de mest högpresterande skolorna. Och framförallt ser vi historiskt stora skillnader mellan pojkar och flickors resultat. 19 % av pojkarna uppnår inte gymnasiebehörighet, i motsats till 11 % av flickorna. Alla Stockholms elever ska ha likvärdiga chanser att få utbildning och grunden att fortsätta sitt liv med en bra kunskapsbas.

I årskurs 6 uppnås inte heller årsmålet på 83 % som har uppnått målen i alla ämnen. De elever som inte uppnår målen i alla ämnen i årskurs 6 behöver insatser redan nu, så att de får en chans att uppnå målen i årskurs 9. Det är 6,2 procentenheter fler pojkar än flickor som inte uppnår målen redan i årskurs 6, ett gap som kommer vidgas till årskurs 9 om inte insatser sätts in.

Grundläggande för att arbeta med betygsresultaten och säkerställa att alla elever får en likvärdig utbildning är att arbeta med trygghet och studiero i alla skolor. Viktig undervisningstid går förlorad på grund av att lektioner störs och att både anmäld och oanmäld frånvaro minskar elevernas undervisningstid. Lärarna behöver ett större stöd så att de kan fokusera på undervisningen istället för att hantera bristande ordning i klassrummet.

Det genomsnittliga meritvärdet har ökat mycket de senaste fyra åren och utbildningsförvaltningen anger ”att en del av den tydliga uppgången i det genomsnittliga meritvärdet de senaste fyra åren förklaras av en ändrad tolkning av betygskriterierna”. Det bör utredas hur detta påverkar möjligheten att bedöma

resultaten över åren, och hur betygskriterierna följs i Stockholms skolor så att det likvärdigheten upprätthålls.

Barnomsorg på obekväm arbetstid

I Tertialrapport 2 ser vi också tydligt konsekvenserna av de ändrade riktlinjerna för barnomsorg på obekväm arbetstid. 44 ansökningar för barnomsorg i hemmet har redan avslagits, de yngsta barnen som nu står utan barnomsorg är så små som ett år gamla. Föräldrar får nu välja mellan att lämna in små barn på förskolan hela dygn eller att säga upp sig från arbetet. Små barns behov av kontinuitet och trygghet måste väga tungt i alla beslut. Majoriteten har när de tagit beslutet om ändring av riktlinjerna inte vägt in barnens behov utan endast velat systematisera omsorgen. Enligt majoriteten kostar detta 16 miljoner mer än den tidigare omsorgen, de har alltså lyckats med konststycket att försämra tillvaron för familjer och få det att kosta mer pengar för stadens skattebetalare. I de flesta fall ska barnen också skeppas mellan två olika förskolor eftersom omsorg på natten endast sker på ett fåtal förskolor i Stockholm. Var är barnperspektivet i majoritetens beslut? Riktlinjerna behöver omgående förändras så att det återigen blir möjligt att få barnomsorg i hemmet på obekväm arbetstid.

Skolpliktsbevakning

Skolpliktsbevakningen har centraliserats till utbildningsförvaltningen under året. Det är avgörande att utbildningsnämnden har kunskap om varje elev som inte fullföljer skolplikten. För att uppnå det måste alla elever som befinner sig i utlandet avföras från systemet så att utbildningsförvaltningen kan fokusera på de elever som befinner sig i Stockholm. Skatteverket måste informeras om misstanke att elever befinner sig utomlands och folkbokföringen ska ligga till grund för skolplikten.

Inspektioner av förskolor

Antalet förskoleinspektioner har minskat under 2017. Detta på grund av nya arbetssätt för inspektörerna. Vi vill understryka vikten av att tillräckligt med personal finns för att genomföra inspektionerna. Utbildningsnämnden ansvarar för att förskolorna inspekteras och det är viktigt att förutsättningarna finns för att så kan ske i samma grad som tidigare.

Handlingsplan mot våldsbejakande extremism

Stockholm står, liksom stora delar av världen, inför ett allvarligt och eskalerande hot från våldsbejakande extremistiska grupperingar. Det blev inte minst smärtsamt tydligt fredagen den 7 april 2017, när Stockholm blev utsatt för ett dödsbringande terrorattentat. Nyligen meddelade också Säkerhetspolisen att omfattningen av detta hot är väsentligt mycket större än vad

som tidigare har varit känt. 2010, då Stockholm förra gången utsattes för ett attentat, bedömde SÄPO att det fanns omkring 200 våldsbejakande islamistiska extremister i Sverige. Nu bedöms de vara tusentals.

Försvaret av vårt öppna, demokratiska samhälle och av Stockholm som en öppen stad är därför en högst angelägen fråga som inte får bli föremål för partipolitisk konflikt. För att säkra våra invånares trygghet mot hot från våldsbejakande extremister krävs såväl polisiära som sociala insatser. Arbetet mot våldsbejakande extremism handlar om att arbeta mot samtliga de hot som SÄPO bedömer kan skada demokratin: extremistisk islamism, vit makt-miljön och den så kallat autonoma vänstern. Stockholms stad står inför stora utmaningar framöver och därför måste vi, tillsammans med berörda parter och relevant sakkunskap, arbeta kunskapsbaserat och med tydliga strukturer och insatser.

Stadens arbete mot våldsbejakande extremism fastställdes av kommunfullmäktige den 16 maj 2016 som riktlinjer till stadens trygghets och säkerhetsprogram. Om Alliansen hade styrt hade hela processen sett annorlunda ut från början, från antagandet av den stadsövergripande strategin mot våldsbejakande extremism till att de lokala handlingsplanerna skulle ha utgått från en central mall som skulle ha upprättats utifrån Försvarshögskolans (FHS) expertis.

Våra partier hade velat se en samordnad stadsövergripande process grundad på beprövad erfarenhet och stödd på extern expertis från FHS för att ta fram en central mall för de lokala handlingsplanerna, vilket vi också underströk i samband med att den stadsövergripande strategin antogs av kommunfullmäktige 2016.

Vi har efterfrågat, men inte fått gehör för, konkreta och uppföljningsbara indikatorer med avseende på effekt, inte genomförda aktiviteter, i arbetet mot våldsbejakande extremism.

Det fanns i kommunstyrelsens direktiv till nämnderna framförallt tolv punkter som är väsentliga, punkter som inte är tillräckligt beaktade i det föreliggande förslaget till reviderad handlingsplan. Dessa tolv punkter är följande.

1. Kompetens från FHS och dialog med polisen

Alliansen har krävt att stadsdelsnämndernas lokala handlingsplaner ska följa en central mall utformad i samarbete med Försvarshögskolan (FHS) och utgå från lokala förutsättningar och utformas i dialog med polis om hur den specifika situationen i stadsdelen ser ut.

Någon central mall har aldrig upprättats, men som en följd av att Alliansen krävde att handlingsplanerna i efterhand skulle analyseras och bedömas av relevant expertis från FHS skedde så i efterhand inför beslutet i kommunstyrelsen i juni. På så vis gjordes, på Alliansens initiativ, en genomgång av FHS av planerna med förslag på åtgärder, tillägg och förändringar av varje enskild handlingsplan. På så vis har det funnits ett kvalitetssäkrat underlag från ledande akademisk expertis på området som grund för kommunstyrelsens direktiv till nämnderna om att revidera handlingsplanerna. Men FHS förefaller inte ha varit involverade i revideringen av handlingsplanen, vilket gör att den relevanta expertisen än en gång saknas i den konkreta utformningen.

2. Stadsövergripande förhållningssätt och lägesbild

Alliansen har krävt ett stadsövergripande och gemensamt förhållningssätt för hur stadens nämnder ska agera när personer med våldsbejakande extrema tendenser identifieras samt att en stadsövergripande lägesbild årligen behöver presenteras för kommunstyrelsen.

En stadsövergripande utbildningsplan är under utarbetande och att stadens nätverk av samordnare bistår den centrala samordnaren i arbetet att prioritera verksamheter för utbildning. Kommunstyrelsen ska tydliggöra processen för nämnderna för revidering av handlingsplaner och uppföljning av arbetet och handlingsplanerna ska revideras årligen utifrån aktuell lägesbild varefter kommunstyrelsen ska redovisa en samlad lägesbild för staden. Handlingsplanerna och deras aktiviteter ska följas upp inom ramen för ordinarie uppföljning. Vidare är det angeläget att kommunstyrelsen aktivt bedriver ett utvecklingsarbete för att tydliggöra uppföljningsbara mål kopplat till riktlinjerna för att på ett bättre sätt kunna stödja nämnderna i uppföljning och utvärdering av insatsernas effekt.

3. Utbildning, kompetensutveckling och kunskapsstöd

Alliansen har krävt god tillgång till adekvat utbildning och ett kontinuerligt kunskapsstöd till medarbetare inom socialtjänst m.fl. som kommer i kontakt såväl med människor som riskerar att radikaliseras. Därför måste en plan för kompetensutveckling inom dessa frågor upprättas. I detta behöver det även klargöras vilket behov det finns att anställa medarbetare med särskild expertis.

Stadens centrala samordnare samverkar med externa myndigheter, nätverk och akademi och upprätthåller regelbunden kontakt med Försvarshögskolan och andra relevanta aktörer i syfte att hålla staden uppdaterad kring

pågående och avslutad forskning. Men kompetensutvecklande insatser behövs i hela stadens organisation, inte endast centralt. Hur detta ska åstadkommas måste tydligt framgå av handlingsplanen för varje nämnd.

4. Stärkt samarbete och samverkan

Alliansen har krävt ett tätare samarbete mellan myndigheter och samhällsinstitutioner såsom polis, säkerhetspolis, skola och socialtjänst. För att stärka arbetet och fånga upp potentiella extremister har Alliansen förordat att så långt lagen medger häva sekretessen mellan stadens nämnder så att information kan delas när så krävs.

Det måste därför framgå av handlingsplanerna hur stadsdelsnämnderna inom ramen för samverkan mellan skola och socialtjänst tillsammans med polis ska ta fram rutiner för gemensam hantering kring radikaliserade individer. De rättsutredningar som har initierats av kommunstyrelsen för att klargöra sekretessregler för stadens verksamheter och möjligheter till informationsöverföring internt och externt måste delges nämnderna och ligga till grund för effektivare samverkan.

5. Förebyggande och uppsökande arbete mot radikalisering

Alliansen har krävt en plan för vilka insatser som ska erbjudas ungdomar som riskerar att dras in i extremistiska miljöer och deras familjer samt att uppsökande arbete bör bedrivas även på nätet för att nå rätt målgrupper.

Stadsdelsnämnder måste därför i sina handlingsplaner tydligare ange hur de inom ramen för samverkan mellan skola och socialtjänst tillsammans med polis ska ta fram rutiner för gemensam hantering kring radikaliserade individer. Likaså måste socialnämnden i sin handlingsplan uppge hur den avser att utveckla sitt uppsökande arbete mot de grupper som finns i närheten av våldsbejakande extremistiska organisationer och miljöer, inklusive på internet.

6. Informationsinsatser till medborgarna

En plan behövs för vilka informationsinsatser som ska riktas till medborgarna, som vart man kan vända sig om man misstänker att någon i ens närhet blir radikaliserad.

Stadens insatser i detta hänseende behöver utvecklas mer än vad som anges i det föreliggande ärendet. Det är inte tillräckligt att utbildningsnämnden skapar en kunskapsbank för lärare om ämnet samt att beskriva hur skolorna arbetar mot propaganda och för att göra sina elever källkritiska. Utbildningsnämnden måste tillse att samtliga skolor i staden löpande samverkar med

socialtjänst och polis för att, närhelst behov uppstår av gemensam hantering kring radikaliserade individer, ha väl inarbetade rutiner.

7. Avhopparverksamhet

Alliansen har krävt avhopparverksamheter för radikaliserade som vill lämna den extrema miljön. Det är nödvändigt att en länsöverskridande avhopparverksamhet för våldsbejakande islamistiska extremister inrättas.

I ärendet anges att avhopparverksamhet erbjuds inom ramen för sociala insatsgrupper och den stadsövergripande avhopparverksamheten. Vi har rest farhågor huruvida de sociala insatsgrupperna är rätt enheter för denna verksamhet, dels därför att avhopparverksamhet ligger vid sidan av insatsgruppernas primära syfte, som är att motverka att unga människor fastnar i kriminalitet, dels därför att insatsgrupperna inte besitter adekvat kompetens i tillräcklig omfattning. Vi anser därför att det inte är tillfredsställande att avhopparverksamheten åläggs de sociala insatsgrupperna.

8. Involvera teologiskt skolade och civilsamhällesaktörer

Alliansen har drivit kravet att involvera civilsamhällesaktörer i arbetet med avradikalisering för att stävja rekrytering till extrema miljöer behöver involveras. Här har teologiskt skolade personer och imamer enligt expertisen en viktig roll.

Stadsdelsnämnderna ska beakta utökad samverkan med olika aktörer i civilsamhället i frågan om våldsbejakande extremism, samt att grupper som arbetar med avradikalisering ska bestå av representanter från olika myndigheter och aktörer inklusive företrädare för trossamfund, idrottstränare och andra representanter från civilsamhället. Men det behöver tydligare anges hur stadsdelsnämnderna konkret ska gå till väga för att stävja religiöst motiverad islamistisk extremism.

9. Inga bidrag till odemokratiska organisationer

Stadsdelsnämnderna i Stockholm behöver se över sina lokala bidrag och säkerställa att inga medel ges till organisationer eller föreningar som inte vilar på demokratins grundvalar.

Det är otillfredsställande att det saknas stadsövergripande riktlinjer avseende detta. Inga stöd i form av ekonomiska bidrag får ske från staden till någon aktör som inte står bakom den demokratiska rättsstatens principer, de mänskliga rättigheterna och jämställdhet mellan kvinnor och män. Föreningar som uppmuntrar till eller möjliggör våldsbejakande extremism ska fräntas all typ av stöd i den mån de har sådant samt att bidrag

följs upp noggrant och utvärderas av den bidragsgivande nämnden.

10. Angivande av islamistiska miljöer

Alliansen har krävt att det särskilt anges att våldsbejakande islamism för utgör det främsta hotet. Det främsta attentatshotet mot Sverige kommer från våldsbejakande islamistiska miljöer och i synnerhet återvändande jihadister.

Nationellt centrum för terrorhotbedömning har under våren 2017 lyft fram att det främsta attentatshotet mot Sverige kommer från våldsbejakande islamistiska miljöer. Detta styrks ytterligare av de uppgifter som SÄPO lämnade den 16 juni om den dramatiska ökningen av mängden våldsbejakande islamister i Sverige. Detta förhållande behöver tydligare avspeglas i handlingsplanerna, både som bakomliggande orsak och med avseende på vilka åtgärder och arbetssätt det specifikt fordrar från stadens sida.

11. Samband mellan extremism och hederskultur

Alliansen har krävt att hedersrelaterat våld och förtryck nämns i handlingsplanerna. Hederskultur är en problematik för sig, men det finns belagt ett samband med islamistisk extremism.

Det måste skarpare tydliggöras i samtliga handlingsplaner att nämnderna i arbetet mot våldsbejakande extremism kommer att beakta kopplingen till stadens program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck.

12. Samverkan med bostadsbolagen

Alliansen har krävt att nämnderna ska uppmanas att samverka med bostadsbolagen. Internationella erfarenheter visar att sådan samverkan kan vara till stor hjälp i arbetet mot våldsbejakande extremism.

Det måste mer konkret anges vilka åtgärder handlingsplanen avser för att nämnderna tillsammans med stadens bostadsbolag och lokala aktörer ska genomföra åtgärder för att underlätta integrering och motverka utanförskap samt att ett stadsövergripande arbete påbörjas för att utreda hur bostadsbolagen kan bistå i arbetet mot våldsbejakande extremism.

Återremiss

Vi kan sammanfattningsvis konstatera att det föreliggande ärendet inte lever upp till de direktiv som en blocköverskridande majoritet i kommunstyrelsen stod bakom. Såväl i enskildheter som sammantaget är stadens handlingsplaner alltför otillfredsställande. Särskilt anmärkningsvärt är att ett samlat

grepp kring frågorna alltså saknas, trots att hoten från våldsbejakande extremism om något har skärpts ytterligare de senaste månaderna.

Alliansen värdesätter breda och blocköverskridande överenskommelser i strategiskt viktiga frågor för staden. Men sådana överenskommelser kan inte ske till priset av att sakinnehållet blir alltför urvattnat. Och överenskommelserna förlorar sitt syfte om deras intentioner inte efterlevs i det fortsatta arbetet. I detta fall kan vi konstatera att vi upprepade gånger under mandatperioden visat god vilja i att gemensamt driva arbetet mot våldsbejakande extremism framåt. Men det konkreta resultatet i form av ett skärpt, stärkt och professionaliserat systematiskt arbete mot våldsbejakande extremism uteblir alltså. Därför kan vi inte ställa oss bakom föreliggande handlingsplan utan yrkar att det återremitteras för att kompletteras enligt ovanstående.

Ersättaryttrande

John Kåberg (C) och Christian Carlsson (KD) hänvisade till den gemensamma reservationen från Liberalerna och Moderaterna.

§ 7**Skolprogram för Stockholms stads förskolor och skolor****Beslut**

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till nytt Skolprogram för kommunala förskolor och skolor och överlämnar det till kommunstyrelsen med följande kompletteringar:
 - att under punkt 3. Kunskaper och lärande i ett Stockholm som håller samman i tredje stycket och efter tredje meningen lägga till följande text: *Kulturupplevelser och eget skapande är en viktig del av skolans och förskolans verksamhet.*
 - att under punkt 3. Kunskaper och lärande i ett Stockholm som håller samman lägga till ett sista stycke som lyder enligt nedan: *Stockholm både påverkas av och påverkar utvecklingen i omvärlden. FNs globala hållbarhetsmål "Agenda 2030" och lärande för hållbar utveckling ska vara en självklar del av skolornas verksamhet där Stockholm ligger i framkant. Skolan ska samverka med civilsamhället och andra delar av staden för att öka förståelsen för de globala utmaningar som vi står inför.*
 - att under punkt 4. Värderingar och trygghet som grund för utveckling i andra stycket avsluta stycket med följande mening: *"Genom skolans elevhälsoteam bedrivs ett aktivt arbete för att förebygga ohälsa hos stadens barn och unga."*
 - att under punkt 4. Värderingar och trygghet som grund för utveckling avsluta sista stycket med följande mening: *I stadens skolor välkomnar vi alla oavsett bakgrund. Vi hjälper och stöttar nyanlända stockholmare så att de ska komma in i sina klasser och undervisning så snabbt som möjligt.*
2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 5 september 2017, dnr 1.5.3-8502/2016.

Kommunfullmäktige har i budget 2017 gett utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ett uppdrag att ta fram ett nytt övergripande skolprogram för stadens förskolor och skolor.

Skolprogrammet är en del av stadens strategi för att förverkliga Vision 2040 – Ett Stockholm för alla. Skolprogrammet beskriver värdegrund, utvecklingsområden och viktiga strategier för stadens skolväsende som omfattar förskola, förskoleklass,

grundskola, grundsärskola, gymnasieskola och gymnasiesärskola. Skolprogrammet ska vägleda de kommunala förskolorna och skolornas arbete. I programmet framgår vad elever, vårdnadshavare och medarbetare kan förvänta sig av stadens skolor och förskolor.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom utbildningsförvaltningen i samverkan med stadsdelsförvaltningarna. Insamling av underlag har skett i flera forum, till exempel vid skolutvecklingskonferenser där cirka

1 000 medarbetare, chefer och elever bidrog med kunskap, synpunkter och idéer om vad som är det viktigaste för att skapa en långsiktigt bra förskola och skola.

Skolprogrammet har också bearbetats av referensgrupper, kommunikationsavdelning, utbildningsförvaltningens ledningsgrupp och projektets styrgrupp som består av utbildningsdirektör och två stadsdelsdirektörer.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens förslag till nytt Skolprogram för kommunala förskolor och skolor och överlämnar det till kommunstyrelsen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Yrkande

Ledamöterna Nassir Abdullahi Ali (S), Ingegerd Akselsson Le Douaron och Freddy Grip framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall till detta.

Vice ordföranden Lotta Edholm (L) och ledamoten Cecilia Brinck (M) yrkade på återremiss av ärendet.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandet om återremiss mot avslag och fann att nämnden avslagit yrkandet om återremiss.

Ordföranden ställde det gemensamma förslaget från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet mot avslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

I den slutliga omröstningen meddelade vice ordförande Lotta Edholm m.fl. (L) och ledamoten Cecilia Brinck m.fl. (M) att de avstod från att rösta, med hänvisning till deras yrkande om återremiss.

Reservation

Cecilia Brinck m.fl. (M) och Lotta Edholm m.fl. (L) reserverade sig mot nämndens beslut avseende beslutet om återremiss och anförde följande:

Utbildningsnämnden beslutar följande.

Att återremittera Skolprogrammet till utbildningsförvaltningen.

Att Därutöver anfördes följande:

Utbildningsförvaltningen har genomfört ett ambitiöst arbete med skolprogrammet där många av förvaltningens anställda kommit till tals. Vi delar också programmets skrivningar om att likvärdigheten är den största och viktigaste utmaningen i Stockholms stads skolor och förskolor och att alla har rätt att nå sin optimala kunskapspotential.

Skolprogrammet är ett viktigt styrdokument, där kommunfullmäktige kommunicerar sina prioriteringar för Stockholms stads elever över flera år.

Med anledning av det anser vi att vissa delar saknas i det föreslagna skolprogrammet.

Alla elever har rätt att nå sin kunskapspotential, men idag ser vi stora skillnader i resultaten mellan olika skolor. Arbetet för likvärdighet bör utvecklas i programmet, och stycket ”Kunskaper och lärande i ett Stockholm som håller samman” bör utökas. Läs-, skriv- och språkutveckling är en grund för all kunskap, och en av anledningarna till att pojkar får sämre resultat än flickor i grundskolan är att de har en sämre språkutveckling. Detta bör omnämnas som en prioritering i ett särskilt stycke i programmet. Stockholms stad har också en utmaning vad gäller trygghet och studiero i skolorna. Det har en stor påverkan på kunskapsresultaten, återigen inte minst vad gäller pojkarnas resultat. Elevhälsoarbetet är också avgörande för kunskapsresultaten. Båda dessa ämnen borde behandlas som prioriterade i varsitt stycke i programmet.

För att uppnå likvärdighet behövs ett systematiskt kvalitetsarbete, inte bara på enhetsnivå som förslaget till program anger, men stadsövergripande. Detta borde behandlas i ett särskilt avsnitt i programmet.

Stockholm stad har en enorm utmaning i att rekrytera och behålla behöriga lärare, både i grundskolan och gymnasieskolan såväl som i förskolan. Vi anser att det ska reflekteras i programmet, med ett särskilt stycke om hur Stockholm stad ska möta den utmaningen.

En stor del av stadens barn och elever går i förskolor, grundskolor och gymnasieskolor som drivs av fristående aktörer. Utbildningsförvaltningens relation till de fristående aktörerna bör behandlas utförligt i ett särskilt stycke.

Stockholms stad står inför en stor utbyggnad av förskolan, grundskolan och gymnasieskolan. Ett särskilt stycke om hur staden ska förhålla sig till utbyggnaden bör därför införas i programmet.

Ersättaryttrande

John Kåberg (C) och Christian Carlsson (KD) hänvisade till den gemensamma reservationen från Liberalerna och Moderaterna.

§ 8**Program för barnets rättigheter och inflytande i
Stockholms stad 2018-2022**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 1.7.1-1526/2017

Beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 30 augusti 2017, dnr 1.6.1-5138/2017.

Utbildningsnämnden har fått förslaget till program för barns rättigheter och inflytande 2018-2022 på remiss från kommunstyrelsen. Programmet ska fungera som en övergripande vägledning när stadens nämnder och bolagsstyrelser planerar sitt arbete för att nå vision 2040 Ett Stockholm för alla med fokus på barnets rättigheter och inflytande. Programmet tydliggör inriktningen för arbetet och preciserar ett antal gemensamma fokusområden samt beskriver ansvarsfördelning, övergripande arbetssätt och hur uppföljningen ska genomföras.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med förskoleavdelningen, gymnasieavdelningen och avdelningen för utveckling och samordning.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilt uttalande

Lotta Edholm m.fl. (L) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

En trygg uppväxt är avgörande för att ge alla barn samma möjligheter och chanser i livet. Att arbeta för att stärka barns rättigheter är något av det viktigaste vi kan göra. Det är bra att Stockholm tar fram ett program för barnets rättigheter. Men

programmet borde ha varit mer konkret. Det finns en risk att det blir tomma ord.

Uppföljning, tidsplaner och ansvarsfördelning bör framgå tydligare. Även om mycket av arbetet är nämndspecifikt så är många av de viktigaste utmaningarna sådana som berör många nämnder, eller som kräver att flera nämnder samverkar. Styrningen av det arbetet måste bli tydligare. Risken är annars att sådana viktiga uppgifter som kräver samverkan mellan olika verksamhetsområden – exempelvis skolan och socialtjänsten – blir hängande i luften. Programmet borde därför kompletteras med en genomförandeplan, på det sätt som har skett med programmet mot hemlöshet.

Den kanske viktigaste rättigheten som barn har är rätten till liv och skydd mot våld eller hot om våld. Alltför många barn får den rättigheten kränkt, ofta av ens egna föräldrar eller andra närstående. Hedersförtryck är en betydande källa till våld mot barn, eller hot om våld som ett sätt att begränsa barnets frihet. Vi hade önskat betydligt skarpare och mer ambitiösa skrivningar vad gäller arbetet mot olika former av våld mot barn. Det står att programmet kompletterar Stockholms stads program mot våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck, men inte på vilket sätt, eller hur programmen rent konkret är relaterade till varandra.

Barns möjlighet att utifrån sina förutsättningar vara delaktiga i beslut som berör dem är en viktig rättighet. Här återstår det mycket att göra för Stockholms stad. Programmets och barnkonventionens ord om barns delaktighet och hänsyn till barns behov riskerar att i det praktiska, svåra arbetet med konkreta fall inte få någon effekt.

Socialtjänstinspektörerna har i ett flertal granskningar visat på betydande brister när det gäller barns delaktighet i socialtjänstären. Barnen blir inte sedda och deras behov utreds inte tillräckligt väl. I synnerhet med tanke på att det rör sig om våra mest utsatta barn, som lever i familjer med problem såsom missbruk eller utsatta boendeförhållanden, är det extra allvarligt. Det innebär dessutom en kvalitetsbrist i handläggningen, eftersom barnen och deras familjer inte får rätt hjälp. Återigen skulle en genomförandeplan här kunna vara ett sätt att visa hur staden faktiskt tänker arbeta för att se till att barnets rättigheter stärks. Det är inte målsättningarna som är problemet, utan genomförandet.

Särskilt uttalande

Cecilia Brinck m.fl. (M) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Stockholm ska vara en stad som lever upp till och respekterar barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention. Barn ska ha samma möjligheter oavsett bakgrund, hudfärg, kön, sexuell läggning, språk, religion, åsikter, sociala ursprung eller funktionsnedsättning.

Barns villkor i staden kan förbättras. Det finns fortfarande skillnader vad gäller barns uppväxtförhållanden i staden, både vad gäller mellan stadsdelar och utifrån sociala förutsättningar. Barn utgör vår framtid och deras rättigheter och inflytande ska värnas på bästa sätt. Bland annat har barnrättsperspektivet under de senaste åren och barnets bästa ska vara avgörande.

Programmet har ett gott syfte och är innehållsmässigt bra. Dock ser vi en problematik i att ålägga stadens verksamheter ytterligare policies och styrdokument. Mängden styrdokument bör tvärtom minimeras. Det bästa vore att föra samman alla policies som rör diskriminering i ett övergripande dokument om hur staden ska arbeta ur ett medborgarperspektiv med dessa frågor. I detta övergripande dokument bör detta programs fokusområden inkluderas.

I sammanhanget vill vi påtala vikten av att det i samhällsorienteringen för nyanlända ägnas tydlig uppmärksamhet till denna fråga. Även vid information genom föräldrastöd ska frågan om barns rättigheter lyftas.

Ersättaryttrande

John Kåberg (C) och Christian Carlsson (KD) hänvisade till det särskilda uttalande från Moderaterna.

§ 9**Program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck 2018-2022**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 171-116/2017

Beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 31 augusti 2017, dnr 1.6.1-5114/2017.

I kommunfullmäktiges budget för 2015 angavs att Stockholms stad skulle ta fram och besluta om handlingsprogram för staden inom ett par utpekade områden, varav hbtq-området var ett område.

Förslaget till program för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning ska fungera som en övergripande vägledning som stadens nämnder och bolagsstyrelser ska utgå ifrån när de planerar och följer upp sitt arbete för att nå visionen om Ett Stockholm

för alla med fokus på hbtq-personers rättigheter. Programmet består av tre delar och tydliggör inriktningen för arbetet och preciserar ett antal gemensamma fokusområden.

Den första delen av programmet beskriver vilka utmaningar som finns när det gäller hbtq-personers rättigheter, den andra delen pekar ut fem prioriterade fokusområden för staden att arbeta med och den tredje delen beskriver hur staden ska jobba med hbtq-frågorna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom gymnasieavdelningen i samverkan med grundskoleavdelningen, avdelningen för personal och kompetensförsörjning och avdelningen för utveckling och samordning.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilt uttalande

Lotta Edholm m.fl. (L) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

När Alliansen styrde tog vi fram ett program för hbtq-frågor. Remissrundan hade precis hunnit bli klar när den nya majoriteten efter maktskiftet valde att avbryta arbetet. Det har sedan tagit majoriteten tre år att presentera ett eget program. Programmet för lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck är med andra ord efterlängtat men kunde ha varit mer konkret. Uppföljning, tidsplaner och ansvarsfördelning bör framgå tydligare, så att viktiga uppgifter inte bara blir hängande i luften.

Med det sagt så är det positivt att ett program för detta viktiga arbete nu har presenterats. Med ett program på plats kan förvaltningar och nämnder förhoppningsvis spurras att höja ambitionsnivån när det kommer till att iaktta transpersoners behov och rättigheter, stärka rätten till skyddat boende för hbtq-personer som utsätts för våld i nära relationer, synliggöra hbtq-personers särskilda utsatthet för hedersförtryck, och öka medvetenheten om hbtq-personers ställning som måltavlor för våldsbejakande extremism.

Särskilt uttalande

Cecilia Brinck m.fl. (M) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Alla människor ska ha samma frihet att göra egna val för att forma sina liv. För att uppnå ett jämställt och jämlikt samhälle för alla individer ska staden arbeta för att de hinder som finns ska undanröjas.

Det aktuella programmet har ett gott syfte. Dock ser vi en problematik i att ålägga stadens verksamheter ytterligare policies och styrdokument. Mängden styrdokument bör tvärtom minimeras. Det bästa vore att föra samman alla policies som rör diskriminering i ett övergripande dokument om hur staden ska arbeta ur ett medborgarperspektiv med dessa frågor. Det borde vara självklart att svensk lag ska gälla utan att det tydliggörs i ett policyprogram. I detta tänkta övergripande dokument bör det föreliggande programmet fokusområden inkluderas.

I sammanhanget vill vi påtala vikten av att det i samhällsorienteringen för nyanlända ägnas tydlig

uppmärksamhet till denna fråga. Även vid information genom föräldrastöd ska frågan om lika rättigheter och möjligheter oavsett sexuell läggning lyftas.

Ersättaryttrande

John Kåberg (C) och Christian Carlsson (KD) hänvisade till det särskilda uttalande från Moderaterna.

§ 10**Program för ett jämställt Stockholm 2018-2022**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 434-21/2017

Beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 30 augusti 2017, dnr 1.6.1-5136/2017.

Kommunstyrelsen har till utbildningsnämnden remitterat förslaget till program för ett jämställt Stockholm 2018-2022. Programmet ska fungera som övergripande vägledning när stadens nämnder och bolagsstyrelser planerar sitt arbete för att nå vision 2040 Ett Stockholm för alla med särskilt fokus på jämställdhet mellan kvinnor och män, flickor och pojkar. Programmet beskriver bakgrund till stadens utmaningar för att uppnå jämställdhet samt fastställer sju fokusområden som är prioriterade för staden att arbeta med: en jämn fördelning av makt och inflytande, ekonomisk jämställdhet, jämställd utbildning, jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet, jämställd hälsa, mäns våld mot kvinnor ska upphöra och stadens välfärd och service ska vara likvärdig för kvinnor och män, flickor och pojkar.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för personal- och kompetensförsörjning i samverkan med grundskoleavdelningen, gymnasieavdelningen och avdelningen för utveckling och samordning.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen
2. Beslutet justeras omedelbart.

Yrkande

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Ledamoten Cecilia Brinck (M) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med hennes yrkande.

Reservation

Cecilia Brinck m.fl. (M) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
att därutöver anföra följande:

Jämställdhet och jämlikhet är en frihetsfråga. Alla människor ska ha samma rättigheter och möjligheter att göra egna val för att forma sina liv. För att uppnå ett jämställt och jämlikt samhälle för alla individer ska staden arbeta för att de hinder som finns ska undanröjas.

Samhället bör tillhandahålla förutsättningar för att alla ska kunna leva sitt liv och göra sina egna val. Men valen måste ytterst vara upp till den enskilda individen, utan detaljstyrning och pekpinna från staden. Att kvinnor och män till exempel ska ha lika möjligheter i sina studie- och yrkesval betyder inte att staden ska påverka vilka val människors slutligen gör, utan endast att staden ska skapa bästa möjliga förutsättningar för alla att välja. Staden bör därför inte i jämställdhetsprogrammet peka ut hur stockholmarna måste göra yrkes- och studieval som "bryter stereotypa könsmonster" då det går emot ambitionen om att möjligheterna ska vara desamma oavsett kön. Människor möjligheter ska inte begränsas av varken kön eller eventuell förekomst av stereotypa könsnormer. Besluten ska vara individens, inte stadens.

Programmet för ett jämställt Stockholm har ett gott syfte, men samtidigt som det visserligen synliggör skillnader och andra allvarliga samhällsproblem, riskerar det att missa att det i grunden handlar om respekt och lika värde för alla människor, oavsett kön. Det är inte heller oproblematiskt att ålägga stadens verksamheter ytterligare styrdokument och mål att förhålla sig till. Mängden styrdokument bör tvärtom minimeras. Det bästa vore att föra samman alla policies som rör diskriminering i ett övergripande dokument om hur staden ska arbeta ur ett medborgarperspektiv med dessa frågor.

Mäns våld mot kvinnor är mycket allvarligt och skall stävjas. Men allt våld ska förhindras oavsett gärningsman eller offer. I programmet saknas en problematisering av att avgränsningen av våld i nära relationer begränsas till mäns våld mot kvinnor. Mäns våld mot kvinnor är ett allvarligt samhällsproblem, men begreppet utesluter våld inom samkönade relationer eller

kvinnors våld mot män, trots att även detta utgör ett hinder för att uppnå jämställdhet. Den undertecknade CEMR-deklarationen använder till exempel därför istället begreppet ”könsrelaterat våld”, vilket vi anser mer passande. Vi anser även att det är självklart att staden på inget sätt ska bidra till att uppmuntra till att våld uppstår oavsett vilka negativa normer det handlar om, varför det även blir märkligt att endast peka ut negativa maskulinitetsnormer.

Stockholms stad har en viktig roll att spela som arbetsgivare. Givetvis är det angeläget att försöka uppnå en jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet, men vi tror inte att staden kan besluta denna fördelning genom sin personalpolicy. Staden bör inte engagera sig i detta på annat sätt än utifrån ett arbetsgivarperspektiv där förutsättningarna för att båda i en relation ska ha lika möjlighet att välja att själv ta ansvar för hemarbete. Stockholms stad bör i rollen som arbetsgivare istället påverka icke jämställda villkor mellan kvinnor och män vad gäller löneskillnader, arbetsvillkor och möjlighet att göra karriär.

En aspekt som inte får förbises är att staden inte kan lösa alla orättvisor samtidigt. En av de mer trängande uppgifterna är att tillse att flickor och kvinnor som lever under hedersförtryck får sin frihet värnad och sina medborgerliga rättigheter tillgodosedda. Utanförskapet växer och väntas om några år omfatta uppemot en miljon personer. Det är en utveckling som Sverige inte har råd med. Att bryta utanförskapet är en central politisk uppgift, såväl nationellt som lokalt, under de kommande åren.

En särskilt utsatt grupp, vilka har mycket svårt att få fäste på svensk arbetsmarknad, är utrikesfödda kvinnor. Endast knappt hälften av utomeuropeiskt födda kvinnor var sysselsatta 2014. Det är därför viktigt att de insatser som görs för att få in fler på arbetsmarknaden präglas av ett tydligt jämställdhetsperspektiv där möjligheten att få stöd inte påverkas av vilket kön en person har. Det är positivt att programmet nu lyfter flickors och kvinnors särskilda erfarenheter, behov och utsatthet i flyktingmottagandet.

Vi delar självklart ambitionen om att vi ska ha ett jämställt Stockholm där alla människor har makt att forma samhället och sina egna liv. Mycket utav det som programmet lyfter för att skapa ett mer jämställt Stockholm är dock självklarheter. Vissa av programmets fokusmål och inriktningar kan till och med motarbeta denna ambition. Trots att vi lever i en av världens mest jämställda städer, kvarstår utmaningar.

Särskilt uttalande

Lotta Edholm m.fl. (L) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Det liberala jämställdhetsuppdraget tar sikte på allas lika rätt till frihet, ansvar och makt, oberoende av kön eller könsidentitet. Det handlar om att ge individen verktyg för hennes frigörelse, genom att bekämpa den bristande jämställdheten och de värderingar och normer som begränsar henne. Kvinnor och män ska ha samma förutsättningar att utbilda sig, arbeta, göra karriär och forma samhället. Det förutsätter jämställda villkor inom alla områden, såväl politiska, kulturella, sociala som ekonomiska.

Det program för ett jämställt Stockholm som nu presenteras kunde ha varit mer konkret. Risker finns att det mest blir tomma ord. Uppföljning, tidsplaner och ansvarsfördelning bör framgå tydligare, liksom kopplingen till stadens andra program såsom idrottsprogrammet och programmet mot våld i nära relationer samt hedersrelaterat våld och förtryck. Det är heller inte helt klart på vilket sätt nämnderna och bolagen ska implementera programmet i sina verksamheter.

Dessutom kan vi notera att arbetet mot hedersvåld- och förtryck helt saknas i uppräkningsdelen av fokusområden. Hedersförtryck av både flickor och pojkar, kvinnor och män, är ett av vår tids största jämställdhetsproblem och en av de allvarligaste frihetsinskränkningarna av individer i Stockholm. Det är minst sagt anmärkningsvärt att detta saknas i majoritetens jämställdhetsprogram.

Med det sagt så är vi positiva till att detta program tagits fram. Arbetet för jämställdhet mellan flickor och pojkar, kvinnor och män är mycket viktigt och ska vara aktivt i alla delar av stadens verksamheter.

Ersättaryttrande

John Kåberg (C) och Christian Carlsson (KD) hänvisade till reservationen från Moderaterna.

§ 11**Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen, RUFS 2050**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 111-1112/2017

Beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 5 juli 2017, dnr 1.6.1-5112/2017.

Utbildningsnämnden har fått utställningsförslaget om nästa regionala utvecklingsplan, RUFS 2050, på remiss från kommunstyrelsen. Utbildningsförvaltningen anser att planförslaget har utvecklats i positiv riktning sedan det tidigare samrådet, inte minst genom en tydligare problembeskrivning kring befintliga kapacitetsbrister inom samhällsservice. Förvaltningen anser dock att dessa brister kan få ett tydligare genomslag i planens mål, delmål och regionala förhållningssätt. Detsamma gäller bristen på idrottshallar relaterat till skolkapacitet. Vidare anser förvaltningen att barns behov av grönytor i allmänhet och skolgårdar i synnerhet har lyfts i jämförelse med samrådsförslaget, men förvaltningen efterlyser ett tydligare resonemang kring den befintliga bristen på skolgårdar och de krav som därigenom ställs på planering av parker och gångvägar.

RUFS 2050 opererar i första hand på en regional nivå. Detta innebär att gymnasieplaneringen är särskilt relevant. Utbildningsförvaltningen efterlyser därför utvecklade beskrivningar av utmaningarna för länets gemensamma gymnasieregion samt tydligare beskrivningar kring planering av yrkesutbildningar och placering av gymnasieskolor i centrala och kollektivtrafikhöga lägen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning, i samråd med grundskoleavdelningen, gymnasieavdelningen och förskoleavdelningen.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilt uttalande

Lotta Edholm m.fl. (L) och Cecilia Brinck m.fl. (M) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Under de åtta år som RUFS 2050 kommer att gälla som regionplan kommer Stockholmsregionen att förändras i stor utsträckning. Hundratusentals nya invånare kommer att kalla Stockholmsregionen för sitt hem, viket fordrar nya bostäder, nya stadsdelar och ny infrastruktur. De beslut som fattas de närmaste åren kommer därför att påverka regionens utveckling under lång tid framöver. RUFS 2050 är i grunden ett samarbetsdokument. Därför är genomförbarheten och förankringen av regionplanen en av de viktigaste faktorerna för att Stockholmsregionen ska få en sammanhållen och hållbar tillväxt. I grunden är det positivt att människor, familjer och företag söker sig till Stockholm och väljer att stanna här. Rätt hanterat så kommer befolkningsökningen att stärka Stockholmsregionens attraktivitet, dynamik och tillväxt.

Förutsättningarna för jobbskapande och företagande kommer att vara avgörande för den framtida tillväxten, integrationen och möjligheterna att ställa om regionen till ett utsläppsfritt och klimatneutralt samhälle. Att tillväxtperspektivet lyfts upp i planförslaget är välkommet och stärker användbarheten och genomförandet i planen. Arbetsmarknaden i regionen behöver bli mer flexibel och blandad vad gäller lönenivåer och kompetens, det gäller både för anställda och företagare. Alla arbeten behövs för att regionen ska kunna fortsätta växa och välkomna fler människor.

En av de viktigaste förutsättningarna för Stockholmsregionens attraktion för internationella företag och högspecialiserad kompetens är god internationell tillgänglighet, framförallt med flyg. Det är glädjande och välkommet att det finns en politisk samsyn kring behovet av att bygga ut Arlanda med en fjärde landningsbana och annan infrastruktur.

Ett effektivt och välfungerande klimatarbete är viktigt för Stockholmsregionen. Klimatarbetet ska riktas rätt, målen behöver kunna följas upp och åtgärderna behöver vara genomförbara. De som har störst möjlighet och rådighet att påverka och minska utsläpp av koldioxid och andra miljöfarliga eller klimatpåverkande ämnen är producenterna. Utsläpp som sker utanför Stockholmsregionen är svåra att mäta och påverka

och vedertagna standarder för detta saknas i dagsläget. På individ- och företagsnivå kan medvetna konsumenter undvika varor som är producerade under miljöfarliga förhållanden, men för regionala instanser så kommer det att vara en utmaning att försöka minska utsläpp som inte sker inom Stockholmsregionen. Huvudansvaret för att minska klimatpåverkan kommer fortsatt att ligga på producenterna.

Behovet av nya bostäder och ny infrastruktur är akut i hela regionen, trots att det gjorts stora investeringar och att byggtakten är relativt hög. Antalet byggstarter måste öka ännu mer och därtill hålla i sig över tid, byggandet av nya bostäder måste förenklas och påskyndas. Det innebär att betydande lättnader av och förenklningar i befintlig lagstiftning och regleringar är ett måste om regionens behov ska kunna mötas på ett effektivt sätt. Inte minst när det gäller överklaganden, planprocesser och långa handläggningstider som skapar förseningar, ökade kostnader och försvårar för mindre byggbolag att ta sig in på marknaden. Både kommunala planprocesser och överklaganden behöver bli enklare och snabbare. Byggnormer och regleringar av utformning och utrymme på nya bostäder skapar extra kostnader, försvårar ombyggen och gör det svårare att bygga billiga och yteffektiva lägenheter, inte minst vad gäller billiga hyresrätter och studentlägenheter. Med en översyn av krav och byggnormer kan kostnaderna sänkas för alla typer av nybyggen.

Rörligheten på bostadsmarknaden är ytterligare en faktor som måste förbättras i hela regionen. Dagens utformning av hyresreglering och reavinstkatt skapar inlåsnings effekter, dämpar flyttkedjor och försämrar utnyttjande av det befintliga beståndet av bostäder.

Några områden i RUFS 2050 är märkta som "utredningsområden" vilket är områden där markanvändningen på lång sikt ännu inte är avgjord i kommunernas översiktsplaner på grund av sitt strategiska läge och är föremål för utredning eller liknande. Tanken är att de i slutförslaget till RUFS 2050 ska markeras enligt kommunernas önskemål. Det är både bra och viktigt att kommunernas önskemål kring dessa områden respekteras. Inte minst när det gäller Bromma flygplats och Louddens oljehamn.

Ett av Stockholmsregionens främsta företräden är närheten till vattnet. Stora delar av regionens mest attraktiva livsmiljöer i så väl de centrala delarna som på landsbygden och i skärgården, är byggda i vattennära miljöer eller vid kajer. Utformningen av dagens strandskydd är alltför begränsande och ser inte de möjligheter en klok och välanpassad bebyggelse kan ge för att

öka strändernas tillgänglighet för fler av länets invånare. Genomgripande reformer av strandskyddet behövs för att utveckla befintliga, och skapa nya, vattennära miljöer i hela Stockholmsregionen.

Den stora mängden riksintressen och regleringarna kring dem skapar svårigheter för Stockholmsregionen att växa på ett hållbart och smart sätt. När nya hus för bostäder och verksamheter inte ens får synas från vissa parker eller områden kan vi med säkerhet säga att regleringarna har gått för långt. Här behövs det en genomgripande översyn för att underlätta förtätning, nybyggnation och högre hus.

Bullerregler och dylikt skapar svårigheter att bygga bostäder tätt och trafiknära. Den uppdatering av gränsvärdena som nu görs är välkommen. Strikta tolkningar kring säkerhetsavstånd runt transportleder för farligt gods skapar också svårigheter med att förtäta delar av regionen. Inte minst gäller detta vid överdäckningar av järnvägar och vägar.

Samtidigt som vi anser att kapacitetsstarka trafikslag som cykel-, gång- och kollektivtrafik ska prioriteras så menar vi att trafikslag inte ska ställas mot varandra så länge som det inte är ofrånkomligt. Vi kan inte utesluta alla människor som är beroende av sin bil för att få vardagen att gå ihop. Det är därför synnerligen uselt att Sverigeförhandlingen för en östlig förbindelse avbrutits. I detta sammanhang är det väsentligt att regionplanen intar en pragmatisk hållning som syftar till att behovet ska få styra investeringarna, inte politiska övertygelser. För att Stockholm ska kunna fortsätta vara Sveriges tillväxtmotor måste flaskhalsar inom infrastruktur och på bostadsmarknaden undanröjas. Här krävs att en östlig förbindelse fortsatt är en naturlig del av regionens framtida utveckling.

Ersättaryttrande

John Kåberg (C) och Christian Carlsson hänvisade till det särskilda uttalande gemensamt från Liberalerna och Moderaterna.

§ 12**Ny översiktsplan för Stockholms stad**

Svar på remiss från stadsbyggnadsnämnden, dnr 2015-10143

Beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till stadsbyggnadsnämnden som svar på remissen.2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 11 juli 2017, dnr 1.6.1-9307/2016.

Utbildningsnämnden har fått utställningsförslaget till ny översiktsplan för Stockholms stad på remiss från stadsbyggnadsnämnden. Förvaltningen anser att utställningsförslaget innebär flera förbättringar i jämförelse med det tidigare samrådsförslaget. Flera av dessa förbättringar kan härledas till det genomslag planeringen inom SAMS har fått. Den planering som tagits med i utställningsförslaget kommer dock från ett äldre ärende, och att den slutliga översiktsplanen bör uppdateras enligt den senaste versionen av SAMS. Utbildningsförvaltningen anser att behovet av idrottslokaler tydligare kan kopplas till skolkapacitet och att behovet av säkra skolvägar och tillräckligt stora och kvalitativa utemiljöer kan lyftas tydligare i den färdiga översiktsplanen.

Planeringen inom SAMS har fått genomslag i kapitlet om lokala utvecklingsmöjligheter vilket innebär en avsevärd förbättring jämfört med samrådsförslaget. Samtidigt saknas motsvarande planering ännu gällande gymnasieskolor vilket innebär att gymnasieplanering inte får tillräckligt utrymme i kapitlet om lokala utvecklingsmöjligheter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning för ekonomi och styrning, i samråd med grundskoleavdelningen, gymnasieavdelningen och förskoleavdelningen.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till stadsbyggnadsnämnden som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Yrkande

Ledamoten Ingegerd Akselsson Le Douaron (MP) yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Vice ordförande Lotta Edholm (L) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Ledamoten Cecilia Brinck (M)) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med ledamoten Ingegerd Akselsson Le Douarons yrkande.

Reservation

Lotta Edholm m.fl. (L) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

Utbildningsnämnden beslutar följande.

Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.

Att därutöver anföra följande:

Förslaget till en ny Översiktsplan (ÖP) för Stockholm är i huvudsak väl utformat. Mycket av det som nämns i samrådsförslaget är frågor som Liberalerna och Alliansen länge drivit. Med det sagt har vi ett antal synpunkter som vi anser att en ny Översiktsplan tydligare borde förhålla sig till.

Liberalerna är ett parti som tar ansvar för ett kraftfullt byggande i Stockholm, och det råder inga tvivel om att vi måste bygga mycket under en lång tid framöver, men om man vill bygga mycket måste man också bygga bra. Risken med att bygga väldigt många bostäder på en gång är nämligen att viktiga projekt slutar på ett stadsbyggnadsmässigt dåligt sätt. Ett exempel på detta är miljonprogrammets byggboom.

Liberalerna anser därför att det är viktigt att Stockholms fortsatta planering sker utefter en områdesplanering. Goda lokala områdesplaner, som noga analyserat det aktuella områdets landskapsmässiga och kulturhistoriska förutsättningar och som på ett strukturerat och inkluderande sätt tagit till sig lokalbefolkningens kunskap om att leva i området, ger rätt förutsättningar för en stadsutveckling som håller i minst hundra år. Områdesplaner är ett annat sätt att planera nybyggnation än de förtätningar som ofta skett utan en genomtänkt strategi i många av våra ytterstadsdelar. De utgör en god grund för att göra större, mindre detaljerade detaljplaner. Den största fördelen

med områdesplanerna är att de ger goda förutsättningar för att planera in all samhällelig infrastruktur så som skolor, förskolor, äldreboende och idrottsytor i takt med att staden växer. Detta förutsätter att stadens nämnder och förvaltningar samarbetar på ett genomgripande sätt. Översiktsplanen behöver bli tydligare i vad som är prioriterat i de olika områdena. Till exempel genom att ange hur Arkitektur Stockholm och Stockholms byggnadsordning ska nyttjas i dessa områden. Ett konkret exempel på när ÖP behöver ge vägledning för stadsutvecklingen är i fallet av trädgårdsstädernas av/utveckling -som pågår utan någon genomtänkt strategi.

En attraktiv, spännande och levande stadsmiljö handlar inte om enskilda byggnader, utan om samspelet mellan alla de byggnaderna som tillsammans utgör staden. Stockholm ska växa genom att vi bygger vidare på det som fungerar – det som skapar en tät, levande, grön och attraktiv stad. Innerstadens täta kvartersstruktur ska kompletteras, bland annat med fler bostäder i cityområdet, och tillåtas att växa utanför tullarna. Ytterstadens områden behöver bli tätare och mer funktionsblandade för att därmed förbättra underlaget för kaféer, restauranger, andra kommersiella lokaler, samhällsservice samt utbyggd kollektivtrafik. Genom att bygga nytt med kvarterstrukturer i största möjliga mån, och med en genomtänkt planering kan ytterstaden förtätas på ett sätt som skapar många nya bostäder och arbetsplatser, samtidigt som ytterstadsområdenas karaktär och gröna värden beaktas.

I dag pendlar många från söderort och västerort till Norrort eller city där arbetsplatserna finns. En hållbar stadsutveckling innebär att fler attraktiva arbetsplatser, exempelvis i form av nya kontorsfastigheter, också måste skapas i de områden där sådana saknas samtidigt som det byggs fler bostäder. Ett sådant område skulle kunna vara Gullmarsplan-Globen där utrymme finns för både fler bostäder och arbetsplatser. Stockholms stad måste också fortsätta med att flytta ut förvaltningar och bolag till ytterstaden. En levande och välfungerande stad förutsätter att alla stadsdelar har en bra blandning av bostäder och arbetsplatser. Genom att flytta ut stadens verksamheter minskar lokalkostnaderna och underlaget för service och verksamheter ökar i ytterstadens stadsdelar. Det blir också möjligt att omvandla tomställda kontorslokaler i innerstaden från de olika förvaltningarna till bostäder.

Stadens bostadsbyggande måste också planeras för att möta alla stockholmarnas olika behov. Stadens utveckling ska därför vägledas av målsättningen om en god blandning av upplåtelseformer i hela staden, inbegripandes hyresrätter, bostadsrätter, ägarlägenheter, studentbostäder, småhus, radhus

och villor. Det betyder att staden i områden som domineras av bostadsrätter ska verka för att det byggs fler hyresrätter, och vice versa verka för att det i områden som domineras av hyresrätter byggs fler bostadsrätter. Vi ser en oroande utveckling till mer miljonprogramliknande strukturer, till exempel när Stockholmshus placeras i stora områden, som i Tensta, Östberga, Farsta/Larsboda, Solberga.

Att bygga en tätare stad borgar även för en hållbar stad. Genom att ha sina funktioner samlade kan staden göra ett rikt och varierat utbud tillgängligt för alla. Här finns bra underlag för kollektivtrafik, goda förutsättningar för hög energieffektivitet och dessutom tar man delvis redan använd mark i anspråk när man bygger nytt. När Stockholm växer kommer dock vissa grönområden behöva tas i anspråk för nya bostäder, arbetsplatser, service och infrastruktur. De gröna kilarna är viktiga för naturliv och stadens biologiska mångfald och måste tas i åtanke av översiktsplanen. Samtidigt får de inte hindra ansvarsfull och väl genomtänkt exploatering för nya bostäder nära grönområden. Dagens gröna struktur kommer att förändras, inte minst i ytterstaden. Det ställer höga krav på en genomtänkt planering och att man tar vara på möjligheter att utveckla och förbättra parker och naturområden, så att de kan möta framtidens behov. Stadens naturreservat ska respekteras.

Stadsutvecklingen och planeringen av kollektivtrafik måste vidare samverka i högre grad. När nya stadsutvecklingsområden byggs är det av stor vikt att staden tidigt involverar landstingets trafiknämnd, så att ny kollektivtrafik redan kan finnas på plats när människor flyttar in. Och när vi bygger i redan befintliga bostads- och arbetsområden är det av stor vikt att bebyggelsen, i högsta möjliga mån, lokaliseras till lägen med bra kollektivtrafik. Samarbetet mellan staden och landstinget bör därför både stärkas och utvecklas på detta område.

En tät stad förbättrar även förutsättningarna för den levande staden. En funktionsblandad bebyggelse med bostäder, arbetsplatser, handel och kultur ger en attraktiv stadsmiljö och befolkningstätheten ser till att verksamheterna går runt. Vad det gäller stadsmiljön måste ambitionen vara att skapa attraktiva och varierande boendemiljöer i hela staden, med närhet till torg, parker, levande gatustråk och samhällsservice.

Stockholm behöver också utvecklas till en mer sammankopplad stad. Idag isoleras framförallt ytterstadsområdena effektivt från varandra av breda trafikleder eller otillgängliga naturområden. Det måste bli enklare att röra sig mellan olika stadsdelar, vi måste därför förbättra framförallt gångstråk, cykelvägar och kollektivtrafikförbindelser mellan stadsdelarna. Fler stadsdelar

bör även byggas ihop i syfte att öka tillgängligheten, tryggheten, den sociala integrationen, det naturliga flödet och det ekonomiska utbytet mellan områdena. Exempel på stadsdelar som skulle passa bra för att byggas ihop är Rinkeby och Tensta. När områden växer samman erbjuds även möjligheterna till att skapa nya attraktiva stadsmiljöer och offentliga rum.

Med miljonprogramområdenas sovande struktur och brist på stadsgator följer en känsla av otrygghet när det blir mörkt. En belysningsstrategi måste finnas för att göra miljonprogramområdena mer säkra. Att bygga en tätare stad innebär också att Stockholm blir tryggare. Det är vidare viktigt med ett tydligt jämställdhetsperspektiv i stadens trygghetsarbete, inte minst när det gäller utomhusmiljön. Varken kvinnor eller män ska känna otrygghet eller rädsla för att utsättas för brott. Detta måste beaktas vid utformningen av våra gemensamma miljöer.

Staden behöver också bli bättre på att se till att även sådan infrastruktur som inte utgörs av gator, spår, bostäder, arbetsplatser och kommersiella lokaler byggs ut för att klara av framtida behov. Det rör sig exempelvis om ytor för spontanidrott, idrottshallar, bibliotek, förskolor, skolor, äldre- och LSS-boenden, samt parker. Vi kan inte enbart bygga bostäder, vi måste bygga stad. I dag fungerar inte planeringen av dessa funktioner, översiktsplanen måste därför bli mera konkret i dessa avseenden.

Stockholm är en av världens vackraste städer. Här finns unika värden i den genom århundraden framväxta stadsmiljön och samspelet mellan vattnet och stadens höjder är en oundgänglig del i det som gör Stockholm vacker och trivsamt. Även kommande generationer förtjänar att kunna njuta av stenstadens siluett med de dominerande kyrktornen och några få högre byggnader. Stockholms vatten och grönska hör till de mest älskade värdena hos dem som bor i staden. Det ska vi vara rädda om. Kulturmiljöerna har en stark ställning i många stockholmares medvetande och bidrar starkt till stadens attraktivitet.

Stockholm har många vackra, välplanerade och uppskattade villa- och radhusområden. Dessa områden utgör en mycket viktig del av stadens attraktivitet. Både som gröna, lummiga lungor och som boende med andra värden än i stenstaden. Varje komplettering med ny bebyggelse och förtätning i trädgårdsstaden måste därför noga bedömas utifrån en rad olika faktorer, inte minst hur de arkitektoniska värdena i omgivande bebyggelse påverkas och hur det nya huset påverkar områdets karaktär.

Vattnet och de naturliga höjdskillnaderna utgör en stor del av stadens själ. Utblickarna över de historiska delarna av staden får inte byggas för. Med god arkitektonisk utformning vill vi bygga högt där det passar och fungerar, men vi måste samtidigt inse att det varken är effektivt, lämpligt eller önskvärt överallt. Vi anser därför att Stockholms byggnadsordning och Arkitektur Stockholm ska få en högre status i kommande Översiktsplan än i samrådshandlingen.

Att bygga stad är i högsta grad en kvalitetsfråga. Förutom att utveckla staden och investera i framtiden kan nyproduktionen användas som verktyg för att korrigera tidigare misstag. Används den på fel sätt skapar vi istället nya. En genomtänkt stadsutvecklingsstrategi möter därför det ständigt ökande behovet av bostäder, arbetsplatser och infrastruktur samtidigt som den alltid har för ögonen behovet av att vi bygger en långsiktigt hållbar, levande, attraktiv och trivsamt stad. Risken är annars att vi bygger miljöer som i framtiden kan visa sig vara både oattraktiva, ineffektiva, otrygga och oekonomiska. Det gynnar ingen, allra minst stockholmarna. Detta måste även Översiktsplanen ta fasta på.

Reservation

Cecilia Brinck m.fl. (M) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut.
Att i därutöver anföras:

Stockholm växer snabbare än någonsin och en fortsatt hög byggtakt är nödvändigt för att människor ska kunna bosätta sig i Stockholm och för en bättre tillväxt. För att vi ska kunna fortsätta att utveckla staden krävs alltså kraftfulla mål för bostadsbyggandet, och att vi bygger med blandade upplåtelseformer så att människor ges ökade möjligheter att välja var och hur de vill bo.

När Alliansen presenterade Promenadstaden år 2010 introducerade den en tydlig vision om att utveckla och bygga vidare på de kvaliteter som den täta, trygga och miljövänliga staden ger. De beslut och de byggnader vi bygger idag ska gälla under väldigt många år. Då är det viktigt att vi gör rätt från början, och vi ser att den täta staden har många fördelar. Dels blir staden mer levande om den byggs för korta avstånd med levande bostadsformer, dels blir den mer klimatsmart. Den täta staden kräver helt enkelt mindre energiförbrukning och färre resor.

stadsmiljö, gärna i stenstadens kvartersmiljö. Genom en ökad täthet på lämpliga platser kan också mer av stadens grönska sparas. Framtidens stad måste därför utmana de normer och bestämmelser som tagits fram för att bygga en gles stad. Fortfarande är det lättare att med dagens lagstiftning bygga en 1960-talsstad än en stad som motsvarar våra behov. De gamla idéerna finns kvar som frusen ideologi trots att få står för den öppet. Att bygga en modern och hållbar stad som också värnar grönska och kulturvärden ska vara vägledande för den framtida utvecklingen.

Vi måste bryta med den ohållbara stadsplaneringen från mitten av förra seklet, och som bidragit till dagens segregerade samhälle. I en modern stadsmiljö är boendet sammanlänkat med jobb eller studier, näringsliv och nöjen. Det är olika funktioner i människors liv, men lika viktiga delar i den infrastruktur som ligger till grund för en välfungerande stad.

Skiljelinjen går mellan en planeringssyn som önskar lägga människornas liv till rätta genom totalplanering och offentligt ägande och en syn som ser stadsplaneringen som enkla gemensamma regler i marknadsekonomin. Utgångspunkten måste vara att gator och torg ägs av staden medan byggnader i huvudsak ägs privat. Här har staden med sitt stora markinnehav en viktig roll i markanvisningsskedet och i planprocessen. Mindre fastigheter ger både fler aktörer, också privatpersoner, med spridd ägarbild, ett varierat intryck och en diversifierad arkitektur. Ett gott exempel på denna typ av planering är det pågående projektet i kvarteret Persikan på östra Södermalm.

Den blandning av funktioner som kännetecknar den moderna och hållbara staden bidrar också till en levande, trygg och integrerad miljö med tätare stadsrum och kvalitet i parker och torg. Stadens gaturum ska ge förutsättningar för det myllrande stadsliv som förknippas med en storstad som Stockholm. I såväl inner- som ytterstaden ska bottenvåningarna kunna innehålla butiker, kaféer, restauranger, kulturverksamheter och andra serviceinrättningar med kontor och bostäder på de övre våningarna.

Samtidigt får vi inte upprepa misstagen från miljonprogrammet. Arkitekturen behöver bli mer varierad för att undvika monotona och sterila miljöer, och vi måste slå vakt om Stockholms byggnadstradition där äldre värdefull bebyggelse kompletterats med högkvalitativ spännande ny bebyggelse från varje tidsepok. Den klassiska arkitekturen kan med fördel tjäna som föredöme med variation i färg, gestaltning och form. Med balkong mot gata som huvudregel bidrar vi också till att skapa mer trivsamma boendemiljöer och ett tryggare gaturum.

Arkitektoniska kvaliteter måste säkerställas tidigt i processen och medborgare bör i högre utsträckning få säga sitt vad det gäller gestaltungsfrågor. Därmed kan staden utvecklas beaktande av de kulturhistoriska värdena och behovet av förnyelse. Gammal industrimark i centrala lägen kan omvandlas till attraktiva stadsdelar som binder samman staden.

En annan konfliktlinje gäller de fysiska gränserna mellan det som är gemensamt och det som är enskilt. Ju tydligare gränser, desto bättre fungerar stadslivet. Exempelvis ger slutna kvarter tydliga gaturum och välanvända gårdar. Öppna bebyggelsemönster där det är otydligt var gränsen går mellan privat och offentligt ger ofta resultatet att ingen använder gårdarna; de uppfattas för privata av allmänheten och för allmänna av de närboende.

Stockholmsregionen har utrymme både för stadsbebyggelse och mer småskaliga områden. Gemensamt är att de miljöer som skapas ska vara attraktiva, genomtänkta och välkomna samspel mellan människor. Det behöver inte byggas stad överallt, men i de kommuner och områden där det görs ska det byggas en god stadsmiljö. Hela Stockholms län är också en sammanlänkad region för arbets- och bostadsmarknaden. Därför är det också viktigt hur infrastrukturen mellan de olika bostäder som byggs och de arbetsplatser som finns i regionen ser ut.

Vi vill att stadens bortglömda rum utvecklas med nya och tillgängliga rekreationsytor som blir till gagn för såväl stockholmarna som stadens publika gestaltning, värden som är omistliga. Mer resurser kan komma att behöva läggas på att utveckla befintliga, och skapa nya, gröna värden när Stockholm växer. I detta avseende bör även fler möjligheter till överdäckningar av vägar ses över. Båda dessa gröna och urbana åtgärder skulle rimligen få mycket önskvärda effekter på möjligheten att välja bort bilen när alternativa förbindelser bättre knyter samman de växande stadsdelarna med varandra.

Att knyta samman stadsdelar med varandra måste vara ett av de viktigaste målen med stadsutvecklingen och bostadsbyggandet. Barriärer mellan stadsdelar kan bestå av både vägar, järnvägar och grönområden. Vad som kan se grönt och trivsamt ut på en karta kan i verkligheten skapa barriärer och otrygghet. Att bygga i vissa delar av ett grönområde kan i vissa fall göra att stadsdelar binds samman och att människor till fots eller cykel kan röra sig emellan utan att känna otrygghet. Detta kan i sin tur leda till att flöden skapas som gynnar social hållbarhet och ökar integrationen.

Gaturummet ska ge utrymme för flanerande stockholmare. Kollektivtrafik, cykel och gång ska prioriteras både av miljö- och framkomlighetsskäl. I en tät stad med en livfull stadsmiljö anpassad för människorna som vistas där är det av största vikt att bilarna samsas med övriga trafikslag. Vi har respekt för att många är beroende av bil och att trafik kan bidra till stadens liv och puls, men det ska alltid finnas attraktiva alternativ. Vi måste se till att en östlig förbindelse snarast kommer på plats, så att Stockholm får den nödvändiga ringleden. Det skulle också möjliggöra en tunnelförläggning av den del av Centralbron som hanterar biltrafiken, så att vi kan öppna upp Riddarholmskanalen och skapa ett attraktivt city med människorna i fokus.

Ett livskraftigt kultur- och nöjesliv är en viktig del i att skapa den dynamik som behövs för att nya stadsdelar ska etablera sig och växa ihop med andra delar av staden. Promenadstadens täta form ger ett gatuliv som skapar förutsättningar för nya kulturverksamheter att etablera sig och kunna växa. I en stad som byggs för större närhet är också förutsättningarna för en attraktiv kollektivtrafik gynnsamma.

Mångfalden är en del av storstaden, därför bör stadens alla delar präglas av en egen identitet och särprägel. Således måste det finnas en god blandning av olika upplåtelseformer och en variation inom bebyggelsen. Stadsplaneringen bör bidra till en bättre integration och en större trygghet i staden genom att länka samman olika stadsdelar, samtidigt som grönområden ska utvecklas så att fler stockholmare kan njuta av dem och nya parker ska skapas.

Vi ser att styrkan i Stockholms arbetsmarknad är bredden och mångfalden: små, medelstora och stora företag, forskare, entreprenörer, kreatörer och ingenjörer. Det ska vara enkelt att byta mellan olika arbeten och mellan arbete, utbildning och företagande. Stockholm behöver fler arbetsplatser. Nya jobb och företag behöver växa fram i hela staden. När vi planerar för ett växande Stockholm är det i högsta grad väsentligt att samtidigt skapa fler arbetsplatser. Detta är särskilt prioriterat där det idag råder ett underskott av arbetsplatser, i synnerhet i Söderort. Sett till staden som helhet måste det i den fysiska planeringen även ingå att värna företagsområden, och i det fall något av dessa behöver tas i anspråk bör nya platser pekats ut i dialog med berörda företag.

Ur ett företagsperspektiv är inte minst hyresrätten som initial boendeform en viktig fråga för många. Bland annat vittnar start-ups och andra växande företag som vill etablera sig i Stockholmsregionen om hur bostadsbristen gör det svårt för

dem att expandera. Det som primärt efterfrågas är små hyresrätter för nyanställda som efter några år i företaget sedan avser köpa ett boende. Även kollektivboenden är något som efterfrågas. Större bostadsutvecklingsprojekt bör även innefatta en andel ägarlägenheter, för att erbjuda företag och deras anställda fler alternativ. En annan väsentlig del i detta handlar om tillgången till lokaler med rimliga hyresnivåer så att små och nya företag ges rätt förutsättningar att anställa och växa.

För att klara den utvecklingen behöver Stockholm planeras för framtiden och lära av de misstag som begåtts tidigare. Vi bejakar och eftersträvar en utveckling av Stockholm med nya funktionsblandade stadsdelar där bostäder, verksamheter och olika trafikslag samsas. För att skapa så högkvalitativa stadsdelar som möjligt är det viktigt med en stadsmässig bebyggelse och att våga pröva den täta kvarterstaden även utanför innerstadens krans. Stockholm har inte råd med en gles bebyggelse i kollektivtrafiknära lägen eftersom behovet av bostäder är akut.

Stockholm är känt för sina gröna och blå värden. I stadsplaneringen ska det vara självklart att verka för ekologiska värden, att bygga klimatsmart och till en rimlig slutkostnad för de boende. Ett större invånarantal ökar trycket på stadens parker, grönområden och vattenspeglar. Därför är det viktigt att peka ut strategiskt viktiga naturområden och att hantera bebyggelse vid och på vatten varsamt. Stadens parker ska utvecklas med nya metoder för planering av grönområden. Nya parker och träd ska anläggas som en naturlig del av stadsutvecklingsområden. Befintliga parkers stora värde tillsammans med andra rekreationsytor ska bevaras.

Grönskan och vattnet ska utnyttjas för att förbättra stadsklimatet och mildra konsekvenserna av klimatförändringar. Särskilt i tätbebyggda stadsdelar är det viktigt att minska andelen hårdgjorda ytor och öka mängden grönska med fler träd, pocket-parker, planteringar och gröna tak. Genom att använda stadens taklandskap på ett bättre och mer effektivt sätt än vi många gånger gör idag får vi åtminstone mervärden på tre olika sätt. Taklandskapen och kvarterens gestaltning blir mer intressanta och dynamiska, vi får sammantaget mer plats för socialt umgänge och för barnen att leka på samtidigt som vi får plats för mer grönska i staden, och vi får ökade möjligheter till närproducerade råvaror. Detta förhållningssätt är framförallt eftersträvansvärt i de täta stadsmiljöerna såsom city.

Vi tar fasta på att stockholmarna värdesätter kombinationen av en tät levande stad och grönområden av hög kvalitet. City lider än idag av de storskaliga trafiklösningar som genomfördes i

modernismens namn under mitten av förra seklet. Dåtidens omfattande rivningar och betongkultur med brutala trafikleder mitt i city har skapat sår i staden. Betong och motorväg dominerar istället för Stockholms vattenlinje som skulle kunna framträda. Därför föreslår vi att den del av Centralbron som hanterar biltrafiken läggs ned i en tunnel, vilket skulle skapa ytor för nya bostäder längs Klara Strand frigörs och att Riddarholmskanalen åter kan öppnas upp.

Fler bostäder är en förutsättning för en fortsatt stark utveckling av Stockholm. Ett fortsatt högt bostadsbyggande måste vara en av stadens främsta prioriterade uppgifter. Stockholm kommer i framtiden behöva växa också vertikalt snarare än horisontellt på grund av stigande efterfrågan på kontorslokaler från nya och expanderande företag, framförallt start-ups och kreativa näringar, och ännu större tryck på bostäder som drivs av befolkningstillväxt och ökade fastighetsvärden. Höga byggnader bör därför uppmuntras av staden i "möjlighetsområden", särskilt om de är arkitektoniskt tilltalande. Exempel på sådana fördelaktiga områden är Loudden och Kista. Men för att vi ska klara av detta krävs att vi är fler som hjälps i planprocessen.

De stora byggherrarna har egen kompetens och personal när det handlar om att arbeta med detaljplaner. Genom att tillåta byggherrar att själva ta fram detaljplaner, utifrån stadens översiktsplan och vision, skulle betydligt fler bostäder kunna planläggas snabbare. Dessa detaljplaner bör sedan i möjligaste mån delas på olika byggherrar, något vi vet att de större aktörerna också vill göra. En annan fördel med detta är att det ger stadens handläggare möjlighet att lägga mer fokus på områdesplaneringen, snarare än på enskilda detaljplaner.

Stockholm lider inte brist på mark att bygga på, däremot behöver mer av marken planläggas snabbare än idag för att möta det stora behov av bostäder och nödvändiga samhällsfunktioner som finns. Det är politikens och förvaltningarnas uppgift att dra upp riktlinjerna för den övergripande strukturen i staden - det vill säga vilka volymer som ska tillåtas i respektive del av staden samt hur gatunätet och samhällsservice ska se ut. Stadsdelar ska fortsätta att kompletteras och förtätas med mindre bostadsprojekt, men av ännu större vikt är att utvidga områdesplaneringen. Denna ska utgå ifrån principerna i Promenadstaden och möjligheterna för stadens olika stadsdelar som beskrivs i rapporten Bostadspotential i Stockholm. I grund och botten menar vi dock att Plan- och bygglagen fungerar relativt bra, men under relativt lång tid har vi tenderat att ge markanvisningar till byggherrar med utgångspunkt i vad de vill ha, istället för att planlägga mark utifrån stadens behov. Resultatet blir att översiktsplanens roll förminsкас och

processerna blir längre då fler detaljplaner överklagas. Istället bör Stockholm planläggas i större omfattning än idag, utifrån översiktsplaner och regionala utvecklingsplaner.

Markanvisningar bör även i större utsträckning ske i ett senare skede, om möjligt helst efter att detaljplanen vunnit laga kraft. Detta förfarande skulle medföra en ökad ekonomisk trygghet och robusthet i planprocessen för såväl byggbolagen som staden. Samtidigt är det ett rimligt antagande att mark med lagakraftvunnen detaljplan får ett högre marknadsvärde än motsvarande mark som har en mångårig och kostsam planprocess framför sig.

Ersättaryttrande

John Kåberg (C) och Christian Carlsson (KD) hänvisade till reservationen från Moderaterna.

§ 13**Inriktningsbeslut renovering och verksamhetsanpassning
av Skönstaholmsskolan****Beslut**

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens inriktningsförslag om verksamhetsanpassning på Skönstaholmsskolan för cirka 50,8 mnkr med en tillkommande hyra första året om cirka 2,9 mnkr.
2. Utbildningsnämnden uppdrar åt utbildningsförvaltningen att återkomma med förslag till genomförandebeslut.
3. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 21 september 2017, dnr 2.6.3-886/2016.

Utbildningsförvaltningen planerar att i samband med SISABs renovering verksamhetsanpassa skolan för att klara två parallella klasser, förskoleklass till årskurs sex. Idag går cirka 244 elever på skolan och efter anpassningarna kommer skolans tekniska kapacitet att vara 392 elever. Verksamhetsanpassningen innebär en utökning med två stycken helklassrum, fritidshemsyta samt att man utökar kökets kapacitet till cirka 400 portioner. Ventilationen på skolan projekteras upp till 32+2 i varje klassrum. Akustikåtgärder och tillgänglighetsanpassning nivå två utförs.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning och grundskoleavdelningen i samarbete med SISAB, samordnande huvudskyddsombud samt representanter från skolläddningen.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens inriktningsförslag om verksamhetsanpassning på Skönstaholmsskolan för cirka 50,8 mnkr med en tillkommande hyra första året om cirka 2,9 mnkr.
2. Utbildningsnämnden uppdrar åt utbildningsförvaltningen att återkomma med förslag till genomförandebeslut.
3. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

§ 14**Inriktningsbeslut om ny- och ombyggnation av
skolbyggnad vid Sturebyskolan****Beslut**

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens inriktningsförslag om ny-, om- och utbyggnation av skolbyggnad vid Sturebyskolan till en beräknad hyresgenererande projektkostnad om cirka 146,8 mnkr med en tillkommande hyra första året om cirka 9,2 mnkr.
2. Utbildningsnämnden uppdrar åt förvaltningen att ta fram underlag för genomförandebeslut.
3. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 21 juni 2017, dnr 2.6.3-2739/2016.

Vid Sturebyskolan finns två tillfälliga paviljongetableringar som måste avvecklas på grund av att det tillfälliga bygglovet upphör. Samtidigt finns ett behov av att öka skolans kapacitet. För att säkerställa att skolans elever har en skolplats i permanenta lokaler samt klara det långsiktiga kapacitetsbehovet av skolplats föreslår utbildningsförvaltningen ny- och ombyggnation av skolbyggnad vid Sturebyskolan.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning och grundskoleavdelningen i samverkan med SISAB, representanter för skolledningen, samt ett samordnande huvudskyddsombud. Ärendet har anmälts till kommunstyrelsens ekonomiutskott.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens inriktningsförslag om ny-, om- och utbyggnation av skolbyggnad vid Sturebyskolan till en beräknad hyresgenererande projektkostnad om cirka 146,8 mnkr med en tillkommande hyra första året om cirka 9,2 mnkr.
2. Utbildningsnämnden uppdrar åt förvaltningen att ta fram underlag för genomförandebeslut.
3. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

§ 15**Ändringar i delegationsordning för utbildningsnämnden****Beslut**

1. Utbildningsnämnden fastställer ändringar i delegationsordningen.2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 4 september 2017, dnr 1.3.2-6420/2017.

Förvaltningen föreslår att en ny punkt 407 a), som gäller beslut om att skolplikten upphör på grund av varaktig vistelse i utlandet, införs i delegationsordningen. För en ändamålsenlig hantering av ärendena föreslås att lägsta nivå för beslut är chefen för enheten för ersättning och skolplikt.

Punkt 1121 som gäller utbildningsnämndens deltagande i gemensamma upphandlingar görs tydligare bland annat genom tillägg i kommentaren. Beslut om deltagande ska anmälas.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden fastställer ändringar i delegationsordningen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

§ 16**Fler nyanlända elever ska uppnå behörighet till gymnasiet
(SOU 2017:54)**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 11771/2017

Beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 4 augusti 2017, dnr 1.6.1-5597/2017.

Andelen nyinvandrade elever som uppnår behörighet till gymnasieskolans nationella program är väsentligt lägre än för elever som är födda i Sverige. Utredningen presenterar studier av nyanlända elevers syn på mottagandet i svensk skola, upplevelser av förberedelseklass, inkludering, övergång till ordinarie klass, erfarenhet av inledande bedömning och bild av gymnasieprogrammet språkintröduktion. I utredningen identifieras problem och föreslås lösningar, åtgärder och anpassningar för att fler nyanlända elever som kommer i grundskolans senare år ska uppnå behörighet till gymnasieskolans nationella program.

Utbildningsförvaltningen ställer sig bakom regeringens förslag med vissa tillägg i sakfrågorna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med gymnasieavdelningen och avdelningen för utveckling och samordning.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

§ 17**Cykelskola för alla elever i förskoleklass**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 106-755/2017

Beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 27 augusti 2017, dnr 1.6.1-3985/2017.

Utbildningsnämnden har från kommunstyrelsen fått en remiss utifrån ”Motion (2017:29)” från Cecilia Brinck (M) om att alla elever i förskoleklass bör erbjudas möjligheten att lära sig cykla samt lära sig grundläggande trafikregler.

Skolan arbetar på många olika sätt med att integrera trafikfrågor och miljö i undervisningen vilket regleras enligt läroplanen Lgr 11. Genom samverkan med föräldrar om barnens skolvägar förs dialog om hur man kan förbättra och ändra vanor. Denna samverkan kan åstadkomma tryggare vägar för barn i de lägre åldrarna och vara föredömen för hållbart resande. Några av de projekt som har etablerats i flera av våra skolor är ”Gå och cykla till skolan” och ”Vandrande skolbuss”.

Förvaltningen föreslår att de skolor som är intresserade tar kontakt med Stockholm Bike och att det är respektive skola som avgör om de vill använda denna resurs.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Yrkande

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Ledamoten Cecilia Brinck (M) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med hennes yrkande.

Reservation

Cecilia Brinck m.fl. (M) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

Att motion (2017:29) från Cecilia Brinck (M) om
cykelskola för alla elever i förskoleklass bifalls.
Att därutöver anföra:

Vi tycker att det är viktigt att alla barn i Stockholm lär sig att cykla. Det verkar även förvaltningen tycka och vi tackar för svaret. Givet Stockholms stads ambitioner gällande cykling samt satsningar på trygga skolvägar, anser vi att Stockholms stad borde se till att alla elever i förskoleklass erbjuds möjligheten att lära sig cykla samt lär sig grundläggande trafikregler för att tidigt lägga en grund för smarta och hållbara resvanor.

Givet att den S-ledda majoritetens höjning av schablonbeloppet varit det lägsta på 12 år är det förståeligt att flera skolor inte kommer att ha möjlighet att prioritera detta inom ram. För att säkerställa att alla barn i förskoleklass ska ha möjlighet att gå cykelskolan krävs ett utökat driftbidrag om totalt fyra miljoner kronor per år. Vi yrkar därför bifall till motionen.

Ersättaryttrande

John Kåberg (C) hänvisade till reservationen från Moderaterna.

§ 18**Brottsförebyggande åtgärder i skolan**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 106-625/2017

Beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 31 augusti 2017, dnr 1.6.1-4124/2017.

Kommunstyrelsen har till utbildningsnämnden remitterat en motion om brottsförebyggande åtgärder i skolan. I motionen framför Cecilia Brinck (M) och Andrea Ström (M) att det sociala utanförskapet ökar i vissa delar av staden och de menar att skolan är en viktig plats för brottsförebyggande insatser. Motionärerna föreslår att berörda nämnder ska verka för att poliser placeras i utsatta skolor, att vittnesstödjare för att stödja elever ska utbildas, att socialsekreterare placeras på utsatta skolor och att berörda nämnder ska identifiera så kallade hot spots på skolområden och öka vuxennärvaron där.

Utbildningsförvaltningen anser att de insatser som redan görs, inom de områden där motionärerna föreslår uppdrag, är tillräckliga och att inga ytterligare för närvarande bör tillföras.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom gymnasieavdelningen i samverkan med grundskoleavdelningen.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Yrkande

Ledamoten Ingegerd Akselsson Le Douaron (MP) yrkade bifall till förvaltningens förslag.

Vice ordföranden Lotta Edholm (L) och ledamoten Cecilia Brinck (M) framlade ett eget förslag till beslut och yrkade bifall för detta.

Beslutsgång

Ordföranden ställde yrkandena mot varandra och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med ledamoten Ingegerd Akselsson Le Douarons yrkande.

Reservation

Lotta Edholm m.fl. (L) och Cecilia Brinck m.fl. (M) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för eget förslag:

Att motion (2017:24) från Cecilia Brinck (M) och Andrea Ström (M) om brottsförebyggande åtgärder i skolan bifalls.

Att därutöver anföra:

När skolinspektionen genomförde en enkätundersökning bland alla landets niondeklassare tidigare i år visade den tydligt att trygghet är vad som efterfrågas. 15 procent, det vill säga 12 000 elever känner sig inte trygga och det är siffror vi måste ta på allvar för att säkra barns skolgång. Att skola, socialtjänst och polis har en nära dialog är avgörande för att bygga långsiktig trygghet i bostadsområden och på skolgårdar.

Att möta barn och unga som av olika anledningar har det tufft redan i skolan måste vara en prioriterad uppgift för socialtjänsten. Genom Pilotprojektet samverkan skola och socialtjänst (PPSS) som startade under Alliansens tid tog vi ett stort steg närmare att fånga upp och stötta de barn som behöver hjälp. Vi vet att det bästa vaccinet mot social problematik är bra utbildning. Genom att nå elever med hög risk att inte klara skolan kan vi investera i deras framtid och vi vill fördjupa och utveckla det arbetet vidare. PPSS finns idag i åtta stadsdelar och ett arbete med att se över möjligheterna att permanenta verksamheten pågår, vilket är bra. Vi vill att socialsekreterare kan vara placerade på fler skolor i staden och på skolor som inte är kommunalt drivna. Socialtjänsten behöver finnas i de miljöer när barn och unga befinner sig, oavsett stadsdel.

Ersättaryttrande

Christian Carlsson (KD) hänvisade till den gemensamma reservationen från Liberalerna och Moderaterna.

§ 19**Utbildning, undervisning och ledning - reformvård till stöd för en bättre skola (SOU 2017:51)**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 110-1165/2017.

Beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 28 augusti 2017, dnr 1.6.1-5598/2017.

Utbildningsnämnden har fått delbetänkandet *Utbildning, undervisning och ledning – Reformvård till stöd för en bättre skola* på remiss från kommunstyrelsen. Utredningens syfte är en bättre skola genom mer attraktiva skolprofessioner. Utredningar lämnar förslag som syftar till att ge bättre förutsättningar för lärare, förskollärare, rektorer och förskolechefer att utföra sina uppdrag gällande behörighets- och legitimationsregler.

Förvaltningen tillstyrker generellt utredningens förslag men lämnar i yttrandet synpunkter på några delar.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med gymnasieavdelningen, förskoleavdelningen, avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa samt avdelningen för personal- och kompetensförsörjning.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

Särskilt uttalande

Lotta Edholm m.fl. (L) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Lärarlegitimationskravet med ämnesbehörigheter har förändrat synen på lärarexamen i grunden. Det är bra att det fortsatt utreds hur lagen kan förändras för att säkerställa att alla med examen

blir behöriga i relevanta ämnen och hur behörigheterna ska fastställas.

Det är viktigt att markera att förändringarna i lagen inte får innebära att andelen obehöriga och icke-legitimerade lärare ökar. Vidare vill Liberalerna att det ska ställas krav på ämnesbehörighet för att sätta betyg. För att få sätta betyg idag krävs lärarlegitimation. Men det är fortfarande möjligt för en lärare med ämnesbehörighet i exempelvis matematik att sätta betyg i musik. Nästa steg i legitimationsreformen bör vara att kräva behörighet i rätt ämne för att få sätta betyg.

§ 20**Uppräkning av programpriser och strukturtillägg samt
förslag till prislista 2018**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 142-1101/2017

Beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 23 augusti 2017, dnr 1.6.1-5149/2017.

Storstockholms styrelse beslutade den 22 juni 2017 att rekommendera samverkansområdets kommuner att anta föreslagen prislista samt strukturtillägg för gymnasieskolan 2018 baserad på en genomsnittlig uppräkning med 1,8 procent. Föreslagen prislista har tagits fram i samråd med kommunledningarna. Förvaltningen ställer sig bakom förslaget.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med gymnasieavdelningen.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

§ 21**På lika villkor! – delaktighet, jämlikhet och effektivitet i
hjälpmedelsförsörjningen (SOU 2017:43)**

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr 110-1138/2017

Beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 11 juli 2017, dnr 1.6.1-5390/2017.

Utbildningsnämnden har fått utredningen På lika villkor! – delaktighet, jämlikhet och effektivitet i hjälpmedelsförsörjningen (SOU 2017:43) på remiss från kommunstyrelsen. Utredningen om tillgång och användning av hjälpmedel redogör för hur hjälpmedel föreskrivs idag och visar på komplexiteten i att försöka öka likvärdigheten i landet. Utredningen föreslår bland annat en lagförändring i hälso- och sjukvårdslagen samt en ändring i förordning 2016:400 om statsbidrag för personalförstärkning inom elevhälsan för att öka kompetensen inom skolan när det gäller hjälpmedel. Speciellt hjälpmedel som riktar sig till elever med kognitiva funktionsnedsättningar.

Utbildningsförvaltningen ställer sig bakom förslagen i utredningen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med gymnasieavdelningen och avdelningen för stöd kring lärande och elevhälsa.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

§ 22**Så stärker vi den personliga integriteten (SOU 2017:52)**

Svar på remiss från kommunstyrelse, dnr 110-1170/2017

Beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 21 augusti 2017, dnr 1.6.1-5535/2017.

Integritetskommittén har i sitt slutbetänkande lämnat förslag på åtgärder för att stärka den personliga integriteten. Bland annat föreslår kommittén att Skolverket får ansvar för att initiera och stödja utarbetandet av en uppförandekod för skolan och att regeringen bör utreda frågan om utökad sekretess om elever i skolans it-system.

Förvaltningen ställer sig positiv till de förslag som kommittén har lämnat, men påpekar bland annat behovet av att säkerställa de behov som förskolan har.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning i samverkan med övriga avdelningar.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

§ 23**Gemensamma miljökrav för entreprenader**

Svar på remiss från trafiknämnden

Beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till trafiknämnden som svar på remissen.2. Beslutet justeras omedelbart.

Ärendet

Förvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 31 augusti 2017, dnr 1.6.1-4855/2017.

Göteborgs, Malmö och Stockholms stad samt Trafikverket samarbetar kring miljökrav vid upphandling av entreprenader. Stockholms stads trafiknämnd har remitterat ett förslag på reviderade miljökrav. Utbildningsförvaltningen har inga synpunkter på förslaget utan hänvisar till de synpunkter som stadens miljöförvaltning har lämnat på remissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för ekonomi och styrning.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår utbildningsnämnden att besluta följande:

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till trafiknämnden som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Beslutsgång

Ordföranden yrkade bifall till förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med detta.

§ 24**Övriga frågor**

Följande skrivelser lämnades in:

- Skrivelse från Liberalerna, Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna om Barnomsorg på obekväm arbetstid.
- Skrivelse från Liberalerna, moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna om Utredning av konsekvenserna av vinstförbud i välfärden.

Skrivelserna lämnades in till förvaltningen för beredning.